

ПРЕС КЛИПИНГ

7. април 2014.

НАСЛОВИ

Дијагноза српске привреде;(стр.2)

У Војводини лане највише блокираних фирми;(стр.3)

Комшије прво смањиле плате државним ћатама;(стр.4)

Држава на плате троши 14 пута више него што заради;(стр.6)

Привреда и економисти поздрављају Вучићев предлог, чека се синдикат;(стр.7)

Послодавци уз Вучића, синдикалци ћуте;(стр.8)

Буџет списамо на плате, пензије и камате за кредите;(стр.10)

Рупа у буџету тера фирме у сиву зону;(стр.11)

Зидаре ишчекује боља будућност;(стр.12)

Протест у Радосном детињству;(стр.14)

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/13/Ekonomija/1567821/Dijagnoza+srpske+privrede.html>

Дијагноза српске привреде

Да би приватни сектор могао да се развија потребно је поправити пословну климу. Први ефекти, односно више радника у приватном сектору, морали би да буду видљиви до краја године, под условом да се са правим мерама крене одмах по формирању нове владе, оцењују синдикати и послодавци.

Подршка привредницима и веће запошљавање у приватном сектору, биће окосница економског програма нове Владе чије је делове најавио будући мандатар Александар Вучић.

Припремила Весна Дамјанић Бранковић

Конкретне мере за јачање приватног сектора биће обелодањене приликом самог формирања кабинета у Немањиној 11.

У првим коментарима удружења привредника и синдиката такву политику оцењују као реалну, али и неопходну, имајући у виду да је садашње стање неодрживо.

Запослени код приватника раде више, а мање зарађују и мање су заштићени од радника у јавним иниситуцијама и предузећима.

То је дијагноза с којом српска привреда више не може да опстане и зато ће се кренути са политиком јачања приватног сектора.

Председник СНС-а Александар Вучић поручио је да ће се ићи агресивно са том политиком и да очекује велико повећање броја запослених у приватном сектору.

"За нас је суштина да део људи из јавног пребацимо у приватни сектор, јер приватни сектор је тај који држи, издржава јавни сектор. То људи код нас морају да разумеју. Приватни сектор плаћа јавни сектор, а не обрнуто", навео је Вучић.

План је реалан, кажу привредници, али су за његово спровођење потребне праве мере, у више области.

Председник Привредне коморе Србије Жељко Сертић рекао је да су пре свега потребне мере на сузбијању сиве економије, претварање радних места у реална радна места, омогућавање да предузећа и радници у њима имају једнака права, као што их имају у јавној управи.

У јавном сектору запослено је око 750.000 радника. У приватном милион.

Генерални секретар Уније послодаваца Душан Коруноски каже да је потребно скинути са леђа приватног сектора терет јавног сектора и приватни сектор ће тако постати конкурентнији, моћи ће да да и већу плату у свом сектору, а не већи порез и допринос који одлази државном бирократи.

"Тако да ће радник у приватном сектору бити задовољнији, а они бољи међу нама ће постати конкурентнији и моћи ће да извозе", навео је Коруноски.

Синдикати поручују да подржавају све мере и идеје које ће повећати запошљавање у приватном сектору.

Председник Савеза самосталних синдиката Љубисав Орбовић рекао је да ће се врло тешко доћи до тога да нема много отпуштања у јавном сектору, а да се радници запосле у приватном сектору.

"Односно, суштина проблема је наћи решење како да приватни сектор почне да се отвара и да преузима запослене, односно да отвара нова радна места. Да ли је довољно само кроз олакшице кроз доприносе. У овом моменту фали идеја шта је оно што би требало да се ради", навео је Орбовић.

Да би приватни сектор могао да се развија потребно је поправити пословну климу. Према условима за функционисање приватног бизниса, Србија је међу последњима на листи конкурентности у свету.

Председник Савета гувернера НБС Небојша Савић сматра да то може да се поправи релативно брзо и да се створи добра перцепција код пословног света, код приватног сектора у земљи и иностранству да улагање приватног капитала и развој приватног сектора могу да буду перспективни у Србији.

До краја године, према оцени синдиката и послодаваца, први ефекти, односно више радника у приватном сектору, морали би да буду видљиви, под условом да се са мерама крене одмах по формирању Владе.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/ekonomija/aktuelno.239.html:486075-U-Vojvodini-lane-najvise-blokiranih-firmi>

У Војводини лане највише блокираних фирми

Тањуг

Током 2013. године највише блокираних фирми је било у Војводини, а њихов број је износио 37.283. У целој земљи 140.000 фирми било је у блокади

Током 2013. године највише блокираних фирми је било у Војводини, а њихов број је износио 37.283.

Према подацима Регистра мера и подстицаја регионалног развоја који је објавио АПР, на територији Војводине протекле године је пословало 9.856 блокираних предузећа и 27.427 предузетника.

После Војводине, највећи број блокираних рачуна у 2013. години је регистрован у Шумадији и Западној Србији 37.200, затим Београду 36.572.

Најмање фирми у блокади прошле године је било у Јужној и Источној Србији или 26.794 предузећа и предузетника.

Највише оних који су били у блокади дуже од пола године, према подацима овог регистра, пословало је у Шумадији и Западној Србији 27.716.

На територији целе земље, у прошлој години је било близу 140.000 фирми у блокади, од чега је више од половине било дуже у блокади од шест месеци.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/455799/Komsije-prvo-smanjile-plate-drzavnim-catama>

Комшије прво смањиле плате државним ћатама

С.Лакић

Да би смањиле минус у државној каси, земље у региону су најчешће повећавале порезе и кресале пензије и плате у јавном сектору.

U SUSEDI SMANJIVALI DEFICIT		
A	MAĐARSKA	SLOVENIJA
opšte stope PDV na 25%	povećanje PDV na 27%	povećanje PDV
porozna na doprinose za osiguranje sa 13 na 15%	porez na finansijske transakcije	porez na finansijske transakcije
PDV na ugostiteljske usluge sa 15 na 10%	porez na komunalne usluge	veći nameti na usluge
subvencija za putovanja i železnicu (plan)	zamrzavanje i smanjenje plata u javnom sektoru	manje plate u javnom sektoru
plata u javnom sektoru	smanjenje penzija	manje socijalne pomoći
	smanjenje subvencija	ukidanje rasta

(+) Кликните за увећање

Владе Словеније, Хрватске, Мађарске и Бугарске користиле су по најмање пет мера од којих су бар три директно задирале у џепове грађана. Само на повећању ПДВ-а свака породица је губила по око 50 евра месечно. Плате државних службеника су смањиване и за четвртину, а

пензије за око 10 одсто.

Хрватска је смањила примања 35.000 пензионера изнад 600 евра и тако уштедела 40 милиона. Мађарска је из пензионог фонда једнократно узела 5,01 милијарду евра.

У Србији су опорезоване плате у јавном сектору изнад 60.000 динара за 20 одсто, а зараде веће од 100.000 за 25 процената. Раст пензија ограничен је на укупно један одсто у 2015. и 2016. Влада је повећала и нижу стопу ПДВ која обухвата храну са осам на десет одсто и тако поскупела потрошачку корпу за око 700 динара.

(+) Кликните за увећање

Због буџетске рупе од 1,4 милијарде евра нове мере требало би очекивати по формирању владе. Према незваничним информацијама у Министарству финансија разматрају две опције за пензионере - по првој жене би радиле до 63. уместо до 60. године. По другој, мушкарци би у пензију ишли са 66 уместо са 65, а жене са 64 године живота.

- Економске мере у региону су мустра коју диктира ММФ и њихово одбијање би за Србију значило банкрот - сматра Бранко Ковачевић, професор Београдске банкарске академије, и додаје да је “на првом месту смањење плата и броја запослених у јавном сектору”.

Држава на плате троши 14 пута више него што заради

Тањуг

Економиста Љубомир Маџар изјавио је Тањугу да је фонд плата у јавном сектору 14 пута већи од профита који овај сектор заради и зато је, како је оценио, веома важна најаву Александра Вуцића да Влада смањује јавни сектор на рачун јачања приватног.

Он је рекао да је за разлику од јавног сектора, у приватном, износ плата по динару профита много мањи и да се на динар профита исплаћује 1,7 динара плата.

Управо ови параметри су, према његовом мишљењу, доказ да је крајње време да се приватни сектор појави у склопу економских мера Владе.

"Нема ко други да преокрене ове неповољне трендове у производњи, нити да запосли више од четвртине радне снаге него приватни сектор. Јавни сектор је прегломазан и у њему ће морати да дође до смањења броја запослених", прецизирао је Маџар и додао да ће нова Влада бити принуђена на реализацију ове непопуларне мере.

Уколико смањење запослених у јавном сектору не уследи, Маџар процењује да би то могло да продуби кризу јавног дуга и ситуацију у привреди драматично погорша. "Тада би ситуација могла да буде и лошија него што је сада. Иако нам се чини да не може бити гора, може", навео је овај економиста.

За најаву да ће држава подстицати приватни сектор тако што ће власницима фирми уколико запосле 10 људи омогућити да порезе и доприносе плаћају само за три запослена у наредне три године, Маџар је рекао да сматра да је могуће да неће имати очекиване позитивне ефекте.

Према његовим речима суштина односа јавног и приватног сектора је да приватни сектор прво рентабилно послује и успут напаја буџет те да је зато резервисан према идеји да држава на тај начин помаже приватни сектор.

Привреда и економисти поздрављају Вучићев предлог, чека се синдикат

Тањуг

Ништа више неће бити исто, поручио је лидер СНС и будући премијер Александар Вучић, најављујући нову економску политику владе, пре свега агресивно запошљавање и јачање приватног сектора, што су привреда, економисти и послодавци без резерве поздравили.

- Мислим да је препознат кључни проблем српске привреде, а то је недовољна запосленост - рекао је економиста Горан Николић.

Председник Привредне коморе Србије Зељко Сертић каже да су мере које Вучић најављује велика ствар за привреду која креира радна места, али и државу која живи од такси и пореза из добити предузећа, а из Уније послодаваца констатују да је најављена политика "стратешки оно за шта се послодавци одувек залажу".

Горан Николић посебно поздравља спремост будуће владе да обезбеди снажне подстицаје за запошљавање, укључујући најаву да ће приватници бити подстицани да запосле нове раднике тако што ће у наредне три године од 10 новозапослених платити пореске обавезе за три, а држава за преосталих седам.

Он је поновио да је очигледно препознат кључни проблем српске привреде, а то је недовољна запосленост, а посебно су добродошли подстицаји, који ће тек бити јасно прецизирани, јер се без јаким субвенција, како за домаће привреднике тако и за стране инвеститоре, не може очекивати ново запошљавање.

Без запошљавања и отварања нових радних места, посебно у производном сектору, није могуће решавати кризу, поручио је Николић.

Охрабрујућа је и најава завршетка процеса реструктурирања 153 предузећа, као и најава промена у јавним предузећима, који имају лоше резултате, јер без активне подршке државног врха, посебно када је реч о предузећима, као што су "14. октобар", "Прва петолетка" или "Железара" није могуће наћи решење само на бази тржишта.

- У супротном бисмо дошли у ситуацију да ће та предузећа, ако држава не буде активна, отићи у стечај и људи ће остати без посла - указао је Николић.

Председник ПКС је за РТС оценио да ће најављене мере, уколико се реализују, допринети изједначавању радног односа запослених у приватним фирмама и јавним предузећима.

- Да не буде сутра рад у приватном предузећу минус у односу на оне који раде у државним фирмама. Са друге стране, да би привредници поднели свој део одговорности држава мора да постави услове пословања који ће бити подстицајн - рекао је он.

Сертић је поздравио и најаву да јавна предузећа више неће бити партијски феуди, али додао и да је потребно увести мере и принципе рада у државним фирмама по узору на Западну Европу.

- Сви смо свесни ситуације да у јавним предузећима има огроман број људи који не раде ниста или се понашају као да су заштићени неким посебним законима. Понасају се бахато и неодговорно и та врста односа мора да прекине јер то привреда не може да издржи - закључио је Сертић и додао да ће нове економске мере највише погодити управо оне који нису навикли да раде.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/tema-dana/Poslodavci-uz-Vucica-sindikalci-cute.sr.html>

Послодавци уз Вучића, синдикалци ћуте

Највеће синдикалне организације још се не оглашавају о најави да ће влада вишак запослених у јавном превести у приватни сектор

Политика будуће владе, рекао је лидер Српске напредне странке Александар Вучић у суботу, најављујући нови економски програм, подразумева „агресивније реформе”, „драматичне уштеде”, али и јачање приватног сектора и „пребацавање запослених” у тај сектор. Вучићеву најаву су економисти, привреда и послодавци без резерве подржали.

Прва се огласила Унија послодаваца Србије, која је поздравила економску политику коју је најавио лидер СНС-а, а посебно унапређење приватног сектора и веће запошљавање. „Стратешки је то оно за шта се послодавци одувек залажу”, рекао је Танјугу генерални секретар Уније послодаваца Србије Душан Коруноски.

Он је указао да је Унија послодаваца пре мање од годину дана упутила Социјално-економском савету Београда иницијативу, а послаће је поново и Социјално-економском савету Србије, „да се евидентан вишак у јавном сектору мора превести у приватни”.

„Уместо да се ти људи са отпремнинама пошаљу на улицу, можда је боље део тих отпремнина кроз порески кредит дати приватним послодавцима како би они преузели бар део тих људи и како држава не би имала трошак који ће имати ако људе пошаље на биро за запошљавање”, сматра Коруноски. Он је подсетио да Србија, после Белорусије, има највећи број запослених у јавном сектору у односу на приватни у Европи.

„Морамо направити баланс између јавног и приватног сектора јер приватни сектор не може да издржи оволики број запослених у јавном сектору”, указао је генерални секретар Уније послодаваца. Коруноски је навео да око 780.000 људи ради у јавном сектору од укупно 1,7 милиона запослених у Србији. „Треба сачекати мере владе, али јасно је да треба превести људе из јавног у приватни сектор, али не класичним путем, отпуштањем”, казао је Коруноски.

Такође, председник Привредне коморе Србије Жељко Сертић рекао је, гостујући на Радио-телевизији Србије, да су мере које Вучић најављује велика ствар за привреду.

„У њима је садржано све оно што је привреда тражила. То је изузетно велика ствар за привреду која креира радна места. Држава живи од такси, пореза и свих ствари које се издвајају из добити предузећа”, навео је Сертић.

Сертић је поздравио и најаву да јавна предузећа више неће бити партијски феуди, али је додао и да је потребно увести мере и принципе рада у државним фирмама по узору на западну Европу. „Сви смо свесни ситуације да у јавним предузећима постоји огроман број људи који не раде ништа или се понашају као да су заштићени неким посебним законима. Понашају се бахато и неодговорно и та врста односа мора да се прекине јер то привреда не може да издржи”, закључио је Сертић.

С друге стране, представници оних које ће Вучићеве мере погодити за викенд се нису оглашавали, с изузетком Удружених синдиката Србије „Слога”, који је оценио да Вучићева најава „показује да нова влада Србије неће спроводити систем попут Аустрије и Немачке, већ искључиво агресивну тачеровску англосаксонску социјалну политику у којој ће брига за профит бити једини параметар”. Како се наводи у саопштењу које је пренела Бета, „Слога” није против реформи и рационализације јавног сектора, али сматра да су „апсолутна послушност и рад по сваку цену а конто јачања приватног сектора забрињавајући”.

Будући да је председник „Слоге” Жељко Веселиновић био на изборима кандидат за посланика на листи Демократске странке, расправа о новим мерама за оживљавање привреде је са економског сведена на политички ниво, те је СНС на критику „Слоге” одговорио подсећањем да Веселиновић говори у име оних за чијег мандата је земља доведена на ивицу пропасти, јавашлук уведен на велика врата, а 400.000 људи остало без посла...

О Вучићевом економском програму највеће синдикалне организације – Савез самосталних синдиката, Уједињени грански синдикати „Независност” и Асоцијација слободних и независних синдиката, још ћуте.

М. Албуновић

Буџет списамо на плате, пензије и камате за кредите

Држава Србија највећи део свог буџета потроши на плате, пензије и плаћање камата на дугове. Шеф Канцеларије Светске банке у Београду Тони Верхеијен оцењује да Влада Србије не може у кратком да смањи све те расходе и консолидује буџет, али сугерише да би врло брзо могле да се смање трошкови који одлазе на зараде оних који раде за државу.

- Издвајања за пензије се, рецимо, не могу смањити преко ноћи, ту су потребне дугорочне реформе. Али, плате јесте могуће смањити у кратком року – изјавио Верхеијен медијима.

Републички буџет за ову годину предвиђа да ће држава од пореских прихода прикупити 966 милијарди динара, а да ће потрошити хиљаду и 78 милијарди, што значи мањак у јавној каси од 112 милијарди динара. Када се овоме додају и дефицити осталих нивоа власти – локалних самоуправа, Покрајине, социјалних и здравствених фондова, минус читаве државе ове године ће износити отприлике 2,4 милијарде евра.

Говорећи о ономе шта мисли да би будућа Влада по овом питању требало брзо да уради, Верхеијен је рекао да би у првом пакету реформи требало да буду плате у јавном сектору, „које ионако морају да се смање“.

Он наводи да у целој централној и југоисточној Европи само једна земља издваја процентуално већи део буџета за примања запослених у јавном сектору – Словенија, која је свакако осетно богатија земља од Србије.

- Србија има проблем и са вишком запослених у јавном сектору. То не може да се реши преко ноћи и за то је потребна дужа припрема. Међутим, проблем са платама би могао – сугерише шеф београдске Канцеларије Светске банке.

Дефицит државе Србије ће, према наводима економиста, бити можда и највећи дефицит у источној Европи ове године – богате земље са запада континента могу себи понекад да дозволе и веће минусе у буџету. Тај мањак ћемо морати да покријемо новим задуживањем, а колико држава то све теже подноси, јасно се види управо из податка да су расходи за отплату камата на узете кредите међу највећима у буџету. Више од тога издвајамо само за плате и пензије.

За плаћање камата ће у овој години из јавне касе отићи скоро 114 милијарди динара, од тога 55 милиона за домаће кредите, 48 за стране, а додатних девет милијарди динара порески обвезници ће платити за кредите јавних предузећа за које је држава гарантовала а ова сада не могу да их врате.

На плате запослених одлази 208 милијарди динара, на доприносе на терет послодавца 41 милијарда, а уз остале расходе, држава ће у овој години за запослене у јавном сектору потрошити близу 272 милијарде динара. На трансфере Фонду за пензијско и инвалидско осигурање иде преко 256 милијарди динара, а сви трансфери организацијама обавезног социјалног осигурања коштају 283 милијарде динара.

Значајне износе јавна каса Србије даје и за социјалну заштиту – за децу, борце, избеглице, студентски и ученички стандард и спортске стипендије током ове године издвојићемо 107 милијарди динара. Ту су и субвенције, на које се из јавне касе узима 81 милијарда динара, од тога највише за пољопривреднике (35 милијарди), железницу (13 милијарди), затим привреду, путеве, туризам...

В. Чворков

Критично, али решиво

Тони Верхејен каже да велики проблем за јавне финансије Србије представља то што се држава задужује пре свега на међународним финансијским тржиштима, где су стабилизација и смањење ризика кључни за поверење инвеститора.

- Ако то поверење нестане, инвеститори ће реаговати повећањем каматних стопа, што ће довести до пораста дефицита. Мере Владе зато морају да буду значајне и одлучне, не могу бити слабе - рекао је шеф канцеларије Светске банке у Србији. Он је ситуацију у Србији описао као критичну, али решиву.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/rupa-u-budzetu-tera-firme-u-sivu-zonu>

Рупа у буџету тера фирме у сиву зону

Удео сиве економије у привреди Србије премашио је 30 одсто, а у неким деловима земље, пре свега оним пограничним, сива зона већа је и од половине БДП-а, каже директор Уније послодаваца Драгољуб Рајић.

Он у разговору за “Дневник” оцењује да се део узрока драматичног раста привреде изван легалних токова налази и у ригидној пореској политици државе и локалних самоуправа и као последњи пример таквог понашања наводи драстично повећање пореза на имовину у градовима и општинама широм Србије.

– Наша процена је да ће због овога између 20.000 и 25.000 радника изгубити посао – каже Рајић.

Буџет Србије се и ове, слично као и свих претходних година од почетка економске кризе, налази у великом проблему и држава морати да потроши пар милијарди евра на попуњавање рупа у буџетима на свим нивоима власти. Као и у државној, мађка има и у општинским и градским касама, па су власти у локалним самоуправама ових дана прибегле повећање пореза на имовину. Привредници, међутим, сматрају да то није добро решење и да ће негативне последице бити веће од прихода које ће локални буџети остварити.

– Пословање је све мање исплативо за оне фирме који се труде да раде легално, а држава с друге стране ништа не ради да сузбије сиву економију која нам је нелојална конкуренција – објашњава Рајић.

Он наводи да је удео сиве економије у укупној привреди већ сада досегао 50 процената у пограничним зонама, на пример у деловима Војводине према Мађарској.

– Недавно смо имали састанак са члановима Удружења трговаца Суботице и они кажу да им муштерије у радње улазе само да купе хлеб, новине и цигарете. Све остало се купује у такозваним тржним центрима на отвореном, односно код шверцера. Тако је и у другим

деловима Србије, где год може да се купује шверцована роба из иностранства, то се и чини – указује наш саговорник, уз опаску да “све почиње да подсећа на деведесете”.

Он објашњава да посебан проблем с неделовањем државе према сивој економији постоји управо када је реч о имовини.

– Сетите се навода министра Велимира Илића о милион бесправно изграђених објеката у Србији - на њих се не плаћа никакав порез. Такође, процена је да се најмање 100.000 станова у земљи издаје а да се се ни то не опорезује. С друге стране, стално се подижу дажбине онима који се труде да их плаћају и да то чине редовно – упозорава саговорник нашег листа.

Он каже да је Унија послодаваца Србије још крајем прошле године упозоравало да ће ако се допусти локалним самоуправама да саме, без икаквог ограничења Министарства финансија, одређују колики ће бити порез на имовину - то резултирати великим губитком радних места. Тако се, додаје, и десило. Општине су у највећем броју случајева разрезале максималну законску стопу, а при том је често процена вредности имовине на основу које се одређује колики ће бити намет нерeално висока у односу на тржишну.

– Више од четири петине фирми у Србији су мала и микро предузећа у којима не ради више од 10 запослених. То су махом радње, агенције или нешто слично, односно фирме с релативно малим приходима које ће тешко поднети повећање фискалног намета – рекао је Рајић.

Он наводи пример радње величине од 30 до 40 квадратних метара, која уз то мора да има отприлике још толико пословног простора где су смештене канцеларије, складишне и друге помоћне просторије. На тих 80 или 90 квадратним метара пословног простора, каже, сада може да се разреже порез од преко пола милиона динара годишње.

– Многим таквим малим фирмама то ће бити неупоредиво више од пореза који плаћају на добит – каже Рајић и додаје да већина фирми у земљи остварује заправо веома ниске профите, а да је ствар другачија једино са великим мултинационалним компанијама којих је веома мало. – Тако је већ дуги низ година, и са претходним владама, држава просто тера фирме у сиву економију – каже директор Уније послодаваца.

Владимир Чворков

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/zidare-iscekuje-bolja-buducnost>

Зидаре ишчекује боља будућност

Међу армијом незапослених радника на заводима за запошљавање нема живог зидара. Дошло време да нико неће у мајсторе који би требало да су темељна струка у области грађевинарства и који би могли солидно да живе од свог рада.

Србија би ускоро поново могла постати велико градилиште у области високоградње – ако је веровати најавама из Министарства грађевине и урбанизма, где ће главни носиоци посла бити управо зидари, фасадери и кровопокривачи. А њих нема.

Министар грађевине Владимир Илић недавно је изјавио да ће на подизању енергетске ефикасности објеката у Србији бити ангажовано око 50.000 грађевинара. Према његовим речима, банке су спремне да за тај пројекат обезбеде кредите од 100 милиона евра, а заинтересована је и Светска банка и многе друге које би учествовале у финансирању. Већ су припремљени и предуговори за почетак реализације тог посла у наредној години. Из ресорног

министарства најављена је и могућност „урбане регенерације градова”, односно реконструкција старих и напуштених зграда у стамбене објекте. Министар Илић оцењује да ће та градња бити бржа и јефтинија за 30 до 40 одсто од класичне градње на другим локацијама, због чега би могла и да заживи.

Надаље, пред доношењем је и нови закон о планирању и изградњи, који би, такође, требао да скраћивањем времена за издавање грађевинске дозволе на месец дана (!) привуче више инвеститора и повећа обим изградње. Питање је, међутим, ко ће радити све ове послове, јер је наша земља остала без основних занатских занимања.

Потпредседник Грађевинско-индустријске привредне коморе Србије Горан Родић изјавио је за наш лист да је лане уписано само 50 ђака у основна грађевинска занимања, док су некада школе биле пуне будућих занатлија. Није боље ни у другим земљама: зидаре тражи и Хрватска, која, успут, улаже чак 250 милиона куна у обнову фасада. Потребно јој је 1.200 зидара, а, према речима директора једне тамошње грађевинске школе, ове школске године у тај смер нису уписали ни једног јединог ученика.

Родић објашњава да Србији недостају квалификовани грађевински радници, као што су зидари, тесари, армирачи и други мајстори. Колико год се чини да је неимара превише и да су без посла због огромног пада у изградњи, саговорник каже да држава мора да подстакне школовање грађевинских мајстора, уколико жели да спремно дочека најављене пројекте, да заузме нова тржишта и повећа девизни прилив земље. Мора једноставно да врати занатску елиту.

У супротном, Родић сматра да српском грађевинарству прети да остане без властите оперативе, јер због пада инвестиција у земљи пропадају и грађевинске фирме. Нашој оперативи се нуде послови и у иностранству, од Алжира, Туниса, централне Африке до Русије и Казахстана, међутим, проблем је квалификациона структура запослених. Не само што нема мајстора, нема ни радника који би могли да раде као пословође и шефови градилишта. Неповољна је и старосна структура – просечна старост грађевинара је 55 година.

Саговорник каже да овакво стање траје низ година. Ни раније није било више интересовања за занатска занимања, а претходне године уписано је само 39 ученика у смерове за зидаре, тесаре или армираче. За грађевинске школе одавно нема ни стипендија које би их подстакле. Пре годину дана је из 31 школе изашло 72-оје свршених армирача, зидара и тесара, што није довољно ни за једну општину, а камоли грађевинску оперативу града или државе. Некада је само једна грађевинска школа нудила по 600 стипендија за занатске трогодишње школе.

Стога се процењује да ће за две године домаћа грађевинска оператива нестати уколико се одмах нешто не предузме. Родић каже је погрешно што се не мотивишу млади да се определе за грађевинска занимања. Он сматра да нова влада Србије мора да препусти привреду правим стручњацима уз помоћ којих се грађевинске фирме неће морати задуживати као до сада по зеленашким каматама, због којих се пред њиховом будућношћу отворио понор. Важно је да се повећа учешће домаћих фирми у пословима у земљи, како би стекле референце за наступ на страним тендерима. Када млади увиде да се од грађевинарства може пристојно живети, биће и веће интересовање за дефицитарна занимања.

Уколико, пак, држава не поведе бригу о грађевинским кадровима, Родић каже да би домаћа грађевинска оператива могла нестати. Тада ћемо морати плаћати и до 40 одсто скупље специјализоване радове у грађевинарству као цену продаје домаћег тржишта иностраним компанијама. Јер, живот неће стати, увек ће се нешто градити, али домаћих зидара неће бити.

Ранка Даутовић

Протест у Радосном детињству

НОВИ САД

Запослени у Предшколској установи "Радосно детињство" најавили су за данас у 17 часова протест испред Градске куће, преноси Радио 021.

Како се наводи у позиву за протест, радници излазе да "изразе незадовољство".

"Идемо испред Установе која нам је оснивач да позовемо на одговорност људе који нам и даље кроје овакву судбину, а којима очигледно то иде у прилог", стоји у позиву запосленима.

Организатори су навели и да је синдикат сагласан са протестом. Такође се моле родитељи уписане деце у вртиће, као и сви они који желе да дођу на овај скуп и подрже га и тиме допринесу побољшању и решавању проблема, јер је ситуација у установи катастрофална.

"Новца нема ни за основне потребе функционисања вртића: за оброке деце, за гориво за комбије који разносе храну, за средства за хигијену, а о платама радника да и не говоримо", наводи се у позиву.

Подсетимо да се предшколска установа "Радосно детињство" налази у великим финансијским проблемима због дугова, због чега су им блокирани и рачуни.